

Primorskem 14 gold. 34 kr., na Koroškem 12 gold. 20 kr., in v Dalmaciji 11 gold. 1 kr.

Pašnikov je na Kranjskem 271.607 oralov, spodnja Avstrija jih ima samo 238.817 oralov, gornja Avstrija 73.642, Moravska 1.057.766, Dalmacija pa tudi 958.277 oralov. Surov dohodek enega oralu kranjskih pašnikov je cenjen posrednje 49 kr., v Primorji 15 kr., v Dalmaciji 4 kr., v Salcburgu 54 kr., na Koroškem 53 kr., na Štajarskem 1 gold. 20 kr.

Gozdov ima kranjska dežela visokih in nizkih (Hoch- und Niederwald) 703.304 orale. Surov dohodek oralu visokih gozdov je cenjen 23 kr., nizkih pa 28 kr. Nova cenitev ne bode delala razločka med visokimi in nizkimi gozdi. Surovi dohodki gozdov so cenjeni v Salcburgu oral 21 kr., na Štajarskem 20 kr., na Koroškem 16 kr., v Primorji 25 kr., v spodnji Avstriji 1 gold. 15 kr., na Moravskem celó 1 gold. 57 kr., ko stanjevi gozdi na Primorskem pa 5 gold. 5 kr. oral.

Edino gozdi in pašniki so na Kranjskem še precej po pameti cenjeni, drugo pa vse veliko veliko predrago.
(Dalje prihodnjič.)

O reji prešišev.

C. O pitanji.

Glavna stvar pri svinoreji je pitanje (debeljenje).

Vsak gospodar le želi z majhnimi stroški mnogo prirediti in mnogo dobička imeti, zato je velike važnosti čas pitanja, in sicer gledé na starost, čas in hrano, ktera se pri pitanji potrebuje.

Starost, v kateri se prešiči morejo početi pitati, je zeló odvisna od plemena prešičevega. Navadni prešeč se še le more početi pitati, kedar je poldrugo leto ali dve leti star. Prešič boljšega plemena je že v 8. mesecu dober za pitanje, in tak že od 15. do 18. meseca največo stopinjo pitanja doseže. Glavno pravilo je pa to: kdor pita samo za mesó, naj počne v starosti od 18. do 10. meseca, — kdor pa pita za špeh (slanino), naj nikar ne počne pred 18. mesecem.

Čas pitanja je najboljši jeseni ali pa pozimi. Takrat je dosti hrane, in tudi prešičev takrat vročina ne nadleguje, kakor tudi drugi mrčesi ne, kar je pri pitanji velikrat na veliko korist. Za pitanje naj se jemljejo spomladanski prešiči, kateri so bili že v mladosti rezani, ravno tako se mora tudi že izsluženi mrjasec popred rezati, ako hočemo, da bo pitanje nekoliko dobička prineslo.

Kar se hrane tiče, je vsakemu znano, da je različna, s katero se prešiči pitajo, zatoraj bo tudi pitanje različno.

Pitanje z robino (Hackfrüchte), kamor krompir, repa, pesa in korenje spadajo, je večkrat prav dobro in naglo, posebno ako se robina malo prekuha in tako za želodec dobro pripravi. Akoravno tudi sirovo robino radi jedó, vendar se pa pri pitanji tega hitro naveličajo, zatoraj se jim mora večkrat zrne vmes nemešati.

Tudi pitanje s kislím mlekom je od velike koristi, ker taki prešiči postanejo hitro špehati in imajo izvrstno meso. Da je pa hrana bolj gosta, dobro je nekoliko na debelo smeletega ječmena pridjati. Po skušnjah veljá pravilo to: kdor počne z mlekom pitati, naj tudi z mlekom neha, ker pri vsaki drugi hrani bi prešič počel kasneje hujšati, in tako bi dobiček odletel.

Ako se pita s tropinami od pive (ola) ali pa z žganjarskimi drožami, kar je še boljše, mora se paziti, da se jim daje v pravi meri in ne pregorko, in da se tega ne naveličajo, naj se jim dá zdaj gosto, zdaj redko. Mesó pri takem pitanji je prav okusno, samo špeha se ne dobí prav veliko. Še bolje kakor

pivske tropine in žganjarske drože so pa pšenični ostanki pri narejanji štrke, ker hitreje redé, mesó postane trdo in špeh gost.

Pitanje z žitom je zopet različno in sicer v obziru pripravljanja, kakor tudi vrste žita. Kar se tiče pripravljanja žita, je najboljši na debelo smleto zrnje prešičem dajati, in sicer tako, da se popred nekoliko časa v mlačni vodi namaka in tako omehčá, pa ne, da bi se cmoki napravili, ker to želodec težko prekuha in tako prešiču težavo dela.

Vrsta žita je po izkustvu svinorejcev najboljši je čmen, al v tem obziru nam prav zanimivo „sleške kmetijske novine“ pišejo iz izkustva dr. Ed. Heiden-a, kateri je na kr. saksonski kmetijski postaji poskušnjo naredil in iz ktere sledi:

1. Da samo zrne ni dobro za pitanje, ker se v želodcu ne prekuha dosti, in tudi prešičem ni zmirom prijetno, to veljá tudi za sočivje, izmed katerih je bil grah najbolje.

2. Zrno namešano s krompirjem je bilo še slabeje prebavljeno, ker se je v prvem slučaju pomnožila težina prešiča vsaki dan sredno primeró jemaje za 1 funt in 94 st. v drugem slučaju, in sicer oves pomešan s krompirjem samo za 1 funt in 10 st., ječmen s krompirjem za 1 funt in 29 st., in grah s krompirjem za 1 funt in 43 st.

3. Zrno pomešano s kislím mlekom bilo je mnogo hranljiveje, ker tukaj se je težina prešiča pomnožila jemaje sredno primeró vsaki dan pri grahu in kislém mleku za 2 funta in 23 st., pri ječmenu in kislém mleku za 2 funta in 31 st., pri ovsu in kislém mleku za 2 funta in 5 st.

4. Zrno pomešano z mlekom in krompirjem bila je najhranjiveja hrana, ker težina se je pomnožila vsaki dan pri grahu, krompirji in mleku za 2 funta in 61 st., pri ječmenu, krompirji in mleku za 2 funta in 50 st., pri ovsu, krompirji in mleku za 2 funta in 50 st., pri otrobih, krompirji in mleku za 1 funt in 80 st.

5. Da je špeh po ječmenu in grahu mnogo gosteji in trji, kakor pa po ovsu in otrobih.

Iz tega se vidi, da zrnja ni dobro samega pitati, ampak zmirom pomešano z drugo hrano.

Tudi s turšico (koruzo) je pitanje prav koristno, vendar se večidel še le proti koncu pitanja vpotrebljuje, in s tem tudi pitanje dovrši.

Pri pitanji naj se nikdar ne zabi na snago in potrebno gorkoto, kakor tudi, da se ne dá prešičem na enkrat preveč jesti, ampak malo po malo in večkrat na dan, kajti prešič je zeló požrešna žival in se lahko prenažre. — Tudi sol je dobra pri pitanji zavoljo lagleje prebave in večje požrljivosti, in sicer se računa pol lota na dan za enega prešiča; preveč solí bilo bi škodljivo. Tudi oglja, dobro stolčenega, jim včasih dajati, jako je koristno.

Franjo Kuralt.

Sadjereja na Gorenskem. *)

Ker sta sneg in mraz letošnje zime pokončala veliko sadnega drevja, zato je treba novo saditi.

Naj omenim tu velikih drevesnic, ki jih najdemo

*) Vse drugo smo izpustili iz dopisa, ker kaže, da ne vidi velike važnosti, z akaj je ravno v davkovskih zadevah treba svetu kazati hude nasledke letošnje zime. Da je treba, kdor seme dobí, namesti ozimine sejati jaro žito, je prav tako naravno kakor to, da nova drevesa zasadí, kjer so mu stara pošla; za najhujo potrebo se pa uno še bolj mudí kakor to. Kako s poškodovanim drevjem ravnati, so pisale že lanske in letošnje „Novice“ trikrat. Med sadjerejce med Loko in Kranjem pa stavimo tudi še marljivega sadjerejca Šifrerja, ktereja je kmetijska družba s sreberno svetinjo počastila.